رئیس جمهوری در آیین گرامیداشت ویژه روز کتاب، کتابخوانی و کتابداری عنوان کرد

شاهنامه کتاب اخلاق است

عکس: احمد معینی جم/ایرنا

گزارش

گروه کتاب: به مناسبت سی‌وچهارمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران، یکشنبه ۲۴ آبان، آیین ویژه گرامیداشت روز «کتاب، کتابخوانی و کتابدار» با حضور رئیس جمهوری، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دبیرکل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، اعضای هیأت امنای نهاد، جمعی از استانداران، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و مسئولان فرهنگی در ساختمان مرکزی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور برگزار شد. اختتامیه دومین دوره رویداد «هم‌خوان؛ جایزه کتابخانه عمومی ایران» و بهره‌برداری از ۳۴ کتابخانه سیار از دیگر برنامه‌های این روز بود.

مدیران بیش از دیگران به کتابخوانی نیاز دارند

به گزارش روابط عمومی نهاد کتابخانه‌های عمومی، رئیس جمهوری در این مراسم با تبریک و گرامیداشت این مناسبت و قدردانی از تلاش کتابداران، نویسندگان، ناشران و فعالان حوزه کتاب، گفت: «هفته کتاب فرصتی ارزشمند برای توجه دوباره به جایگاه مطالعه در زندگی فردی و اجتماعی است. باور من این است که برای پیمودن مسیر درست و رسیدن به عزت و سربلندی، باید بدانیم دیگران چه مسیری را طی کرده‌اند، چگونه با مشکلات مواجه شده‌اند و چگونه توانسته‌اند از موانع عبور کنند. این شناخت از طریق مطالعه و بهره‌گیری از تجربه‌های ثبت‌شده در کتاب‌ها به دست می‌آید.»

پزشکیان با اشاره به تأکید قرآن کریم بر سیر و مطالعه در تاریخ و سرگذشت ملت‌ها افزود: «در قرآن کریم بارها انسان به حرکت در زمین و تأمل در سرنوشت گذشتگان دعوت شده است؛ چراکه تاریخ و تجربه‌های بشری می‌تواند راهنمای ما در تصمیم‌گیری و مواجهه با مسائل باشد. حتی مطالعه روزانه چند کتاب یا چند اثر در طول هفته می‌تواند به انسان کمک کند تا مسائل را بهتر ببیند و برای مشکلاتی که با آن مواجه است، راه‌حل پیدا کند. هر فردی متناسب با جایگاهی که در آن قرار گرفته، باید کتاب بخواند. مدیران نیز باید از منظر مدیریتی مطالعه کنند و بدانند چگونه می‌توان به مردم خدمت کرد و گرهی از مشکلات آنان گشود. نمی‌توان مسئولیت پذیرفت، اما بدون شناخت تجربه‌های گذشته و بهره‌گیری از دانش و آگاهی، برای مسائل جامعه تصمیم گرفت. امروز باید از خود بپرسیم چرا با وجود همه ظرفیت‌ها و داشته‌های کشور، همچنان با مشکلات معیشتی و مسائل مختلف زندگی مردم مواجه هستیم و اشکال کار کجاست. کسی که مسئولیتی را می‌پذیرد، حق ندارد عمر و فرصت خود را تلف کند؛ مسئولیت ما حل مشکلات مردم است و این کار بدون شناخت مسیرهایی که دیگران پیموده‌اند و تجربه‌هایی که در طول نسل‌ها شکل گرفته، دشوار خواهد بود.» پزشکیان، با بیان اینکه هرچه شناخت انسان از تجربه‌های تاریخی و اجتماعی بیشتر باشد، امکان تصمیم‌گیری درست نیز افزایش می‌یابد، تأکید کرد که کتاب به ما کمک می‌کند تا از محدودیت‌های ذهنی خود عبور کنیم، مسائل را از زاویه‌های مختلف ببینیم و به‌جای تکیه بر تصور و برداشت شخصی، بر پایه دانش و تجربه تصمیم بگیریم.

پنجره‌ای برای عبور از خودمحوری

رئیس جمهوری در بخش دیگری از سخنانش، بر نقش کتابخوانی در گسترش افق فکری انسان تأکید کرد و افزود: «کتاب ذهن انسان را تا افق‌های دور می‌برد و نگاه او را به جهان گسترده‌تر می‌کند. وقتی درباره آسمان، زمین، کهکشان‌ها و عظمت جهان مطالعه می‌کنیم، متوجه می‌شویم که انسان در برابر این گستره عظیم چه اندازه کوچک است. با چنین نگاهی، غرور، خودبزرگ‌بینی و منیت انسان فرو می‌ریزد و بهتر درک می‌کند که نباید بر سر مسائل کوچک با یکدیگر درگیر شود.» پزشکیان با اشاره به اهمیت مطالعه شاهنامه و آموزه‌های اخلاقی و اجتماعی آن نیز گفت: «در شاهنامه نیز می‌توان درس‌های ارزشمندی درباره زندگی، حرص، طمع، غرور، خودخواهی و پیامدهای رفتار انسان‌ها یافت. وقتی سرگذشت گذشتگان را می‌خوانیم، درمی‌یابیم کسانی که با گذشت، مهربانی و در خدمت مردم بودن زندگی کردند، چه جایگاهی داشته‌اند و در مقابل، کسانی که گرفتار حرص، غرور و منیت شدند، چه سرنوشتی پیدا کردند. این تجربه‌ها در کتاب‌ها ثبت شده‌اند تا نسل‌های بعد بتوانند از آنها درس بگیرند. مطالعه به انسان کمک می‌کند از خودمحوری فاصله بگیرد، دیگران را بهتر درک کند و با نگاه بازتری درباره مسائل قضاوت کند. کتاب فقط برای خواندن نیست؛ باید از آن درس بگیریم و آموخته‌های خود را در زندگی و رفتارمان اجرا کنیم. ممکن است انسان کتاب بخواند، اما همچنان دروغ بگوید، تهمت بزند، به دیگران توهین کند و رفتار نادرستی داشته باشد. چنین مطالعه‌ای زمانی به نتیجه می‌رسد که دانش و آگاهی در اخلاق، رفتار و شیوه زندگی انسان اثر بگذارد.» رئیس جمهوری با اشاره به درس‌های اخلاقی شاهنامه و دیگر کتب شاعران و بزرگان تمدن ایران زمین، تأکید کرد: «در شاهنامه، داستان‌ها و روایت‌ها در قالب شعر بیان شده‌اند، اما در پس هر کلمه و هر داستان، مفاهیم عمیقی نهفته است.»

دکتر پزشکیان با اشاره مجدد به آموزه‌های قرآن کریم و تأکید بر مفاهیم رحمت، مهربانی و اصلاح در این کتاب آسمانی گفت: «حتی در آغاز قرآن کریم، با نام خداوندی مواجه می‌شویم که رحمتگر و مهربان است. بنابراین کسی که در مسیر آموزه‌های دینی حرکت می‌کند، باید اهل مهربانی، گذشت و رحمت باشد و از کینه، نفرت و خودخواهی فاصله بگیرد. هدف از آموزش و آگاهی، رهایی انسان از نادانی و رسیدن به شناخت و اصلاح است. نادانی و تصمیم‌گیری بدون آگاهی، انسان و جامعه را از مسیر عزت و سربلندی دور می‌کند. اگر می‌خواهیم جامعه‌ای آگاه و سربلند داشته باشیم، باید به کتاب و دانش مراجعه کنیم و آموخته‌ها را در عمل به کار ببندیم.»

اهمیت توسعه کتابخانه‌های سیار

رئیس جمهوری در بخش دیگری از سخنان خود بر ضرورت توجه به نیازهای متفاوت مخاطبان در مناطق مختلف کشور، بر اهمیت توسعه خدمات کتابخانه‌های سیار تأکید کرد و افزود: «کتابخانه‌های سیار باید متناسب با شرایط و نیازهای هر منطقه خدمات ارائه کنند. نیازهای کودکان، جوانان و بزرگسالان در مناطق مختلف یکسان نیست و ممکن است در یک منطقه موضوعات کشاورزی و در منطقه‌ای دیگر مسائل صنعتی و تخصصی اولویت داشته باشد. باید متناسب با نیاز هر منطقه، کتاب‌های مناسب را در اختیار مردم قرار داد تا بتوانند از این منابع برای افزایش دانش و توانمندی‌های خود استفاده کنند. برخی کتاب‌ها نیز جنبه عمومی دارند و برای همه گروه‌های جامعه قابل استفاده‌اند؛ اما در کنار آنها باید به نیازهای اختصاصی مخاطبان نیز توجه داشت.» پزشکیان با قدردانی از کتابداران کتابخانه‌های سیار که با حضور در شهرها و روستاها، خدمات کتابخانه‌ای را به کودکان و خانواده‌ها می‌رسانند، گفت: «تلاش کسانی که در شهر به شهر و روستا به روستا حرکت می‌کنند و با کودکان می‌نشینند، کتاب می‌خوانند و تجربه‌ها را در اختیار آنان قرار می‌دهند، بسیار ارزشمند است. این فعالیت‌ها می‌تواند در آموزش نسل آینده، افزایش آگاهی و تغییر نگرش و رفتار کودکان تأثیرگذار باشد.»

رئیس جمهوری: تلاش کسانی که در شهر به روستا حرکت می‌کنند و با کودکان می‌نشینند، کتاب می‌خوانند و تجربه‌ها را در اختیار آنان قرار می‌دهند، بسیار ارزشمند است. این فعالیت‌ها می‌تواند در آموزش نسل آینده، افزایش آگاهی و تغییر نگرش و رفتار کودکان تأثیرگذار باشد

رئیس جمهوری با اشاره به نقش معلمان، استادان و شیوه ارتباط با مخاطبان در ترویج علم و مطالعه، افزود: «نوع پیام‌رسانی و شیوه ارتباط برقرار کردن با انسان‌ها، هنری است که نباید آن را ساده و کم‌اهمیت تلقی کرد. همه ما تجربه معلمانی را داشته‌ایم که شیوه تدریسشان باعث شده به یک درس علاقه‌مند شویم و در مقابل، معلمانی که به دلیل نحوه ارائه مطالب، علاقه ما را به همان درس از بین برده‌اند. گاهی انسان می‌خواهد فرد دیگری را هدایت کند، اما به جای فراهم کردن زمینه شناخت و انتخاب، به او دستور می‌دهد که چه کاری انجام دهد. در چنین شرایطی ممکن است مخاطب در برابر آن موضع بگیرد. کتاب این فرصت را فراهم می‌کند که انسان خودش بخواند، فکر کند، بسنجد و به قضاوت برسد. به این ترتیب، تغییر نگرش و رفتار می‌تواند از درون خود فرد آغاز شود.»

به گفته رئیس جمهوری، یکی از اقدامات مؤثر در حوزه کتاب، ضرورت توجه به جذابیت و کیفیت ارائه کتاب به مخاطبان است؛ ضرورتی که پیگیری آن باید منجر به افزایش علاقه‌مندی افراد، به‌ویژه کودکان و نوجوانان، به مطالعه شود تا از آن طریق، کتاب بتواند در زندگی آنها جایگاه واقعی پیدا کند.

«برخاستن از فقر» کتاب پیشنهادی پزشکیان

رئیس جمهوری در بخش پایانی سخنان خود با اشاره به اهمیت بهره‌مندی از تجربه کشورهای موفق در مسیر توسعه، مدیران و مسئولان را به مطالعه کتاب «برخاستن از فقر» توصیه کرد و گفت: «مدیران باید این کتاب را بخوانند و بررسی کنند که کشورهای مواجه با فقر و مشکلات اقتصادی چگونه توانسته‌اند در فاصله چند دهه مسیر پیشرفت را طی کنند و به جایگاه متفاوتی در جهان برسند. باید ببینیم آنها چه کردند، از چه تجربه‌هایی بهره گرفتند و چگونه توانستند بر مشکلات خود غلبه کنند. ما نیز می‌توانیم با تکیه بر دانش، آگاهی و تجربه‌های درست، بر سختی‌ها و مشکلات موجود غلبه کنیم. برای این کار بیش از هر چیز به علم و دانایی نیاز داریم. باید دست به دست هم بدهیم تا کشورمان را به جایگاه شایسته‌ای از عزت و سربلندی برسانیم. این مسیر نیازمند آگاهی، یادگیری، اصلاح رفتار و استفاده از تجربه‌های ارزشمند بشری است.» پزشکیان در پایان ابراز امیدواری کرد که هفته کتاب فرصتی برای اصلاح رفتارها، تقویت فرهنگ مطالعه و بهره‌گیری بیشتر از تجربه‌های ارزشمند در مسیر رشد و توسعه جامعه باشد و تأکید کرد: «فراموش نکنیم که ما برای مردم هستیم و باید خدمتگزار مردم باشیم.»

وزیر فرهنگ: با حمایت دولت و برگزاری جلسات مشترک و همکاری بانک مرکزی و وزارت صمت، با وجود تلاطم‌های موجود در بازار کاغذ، ۲۰ میلیون دلار ارز برای تأمین کاغذ مورد نیاز حوزه نشر و کتاب در شرایط جنگی اختصاص یافته که این اقدام نشانه‌ای از تداوم اولویت‌بخشی دولت به مسأله کاغذ و حمایت از فرهنگ مکتوب کشور است

رهبر شهید پرچمدار کتاب و کتابخوانی

سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این مراسم با تبریک هفته کتاب به ناشران، نویسندگان، مترجمان، کتاب‌فروشان و کتابداران، از تلاش فعالان عرصه قلم و فرهنگ مکتوب کشور قدردانی کرد. او با اشاره به نامگذاری ۲۴ آبان‌ماه به نام علامه طباطبایی، از جایگاه علمی و اندیشه‌ای این شخصیت برجسته تجلیل کرد و گفت: «امسال در کنفرانس یونسکو برای سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷، از علامه طباطبایی به عنوان یکی از شخصیت‌های علمی جهان یاد شده است و امیدواریم با همکاری ایران و جهان اسلام، نام این شخصیت بزرگ در میان مشاهیر علمی جهان در یونسکو ثبت شود. علامه طباطبایی تنها یک مؤلف و دانشمند نبود، این شخصیت گران‌قدر توانست دانش‌های مختلف علوم اسلامی را از مرحله انتقال و نوآوری به مرحله نظریه‌پردازی وارد کند.» صالحی در ادامه با گرامیداشت یاد و نام رهبر شهید، فقدان ایشان را ضایعه‌ای بزرگ برای کشور و به‌ویژه عرصه فرهنگ مکتوب دانست و افزود: «عرصه و جریان فرهنگ مکتوب، پشتوانه بزرگی را از دست داد. سخنانی که در ابتدای برنامه درباره کتابخوانی ایشان پخش شد، نشان می‌دهد که رهبر شهید هم تعلق خاطر ویژه‌ای به کتاب داشتند و هم با جدیت دغدغه این حوزه را دنبال می‌کردند. ایشان فرموده بودند، دغدغه من کتاب و کتابخوانی است و اگر قرار باشد روزانه یک ساعت صحبت کنم تا مردم کتابخوان شوند، حاضرم روزی یک ساعت و نیم درباره کتاب سخن بگویم. یاد و خاطره رهبر شهید را که همواره علمدار و پرچمدار کتاب و کتابخوانی و پیشتاز این عرصه بودند، گرامی می‌داریم.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در بخش دیگری از حضور رئیس جمهوری در آیین گرامیداشت روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار، گفت: «با وجود مشغله‌های فراوان و مسئولیت‌های سنگینی که بر دوش رئیس جمهوری قرار دارد، حضور ایشان در این مراسم نشان‌دهنده دغدغه و توجه به موضوع کتاب و کتابخوانی است. حضور رئیس جمهوری در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، پیامی نمادین برای توجه به عرصه فرهنگ مکتوب کشور دارد و نشان می‌دهد با وجود شرایط خاص کشور و داغ فقدان رهبر شهید، مسئولان و مقامات عالی کشور اهمیت کتاب و کتابخوانی را فراموش نکرده‌اند و همچنان پشتیبان این حوزه هستند.» صالحی، در ادامه با اشاره به نتایج آخرین نظرسنجی انجام‌شده در حوزه کتاب، درباره نوع قالب مطالعاتی مخاطبان، گفت: «بر اساس این پیمایش، ۵۷.۸ درصد مخاطبان کتاب کاغذی، ۱۲.۷ درصد کتاب الکترونیک، ۱۵.۲ درصد کتاب صوتی و ۱۴.۲ درصد نیز هر سه قالب را مطالعه می‌کنند. این پیمایش نشان می‌دهد کاغذ همچنان کالایی اساسی است و کتاب کاغذی اصلی‌ترین حلقه اتصال مخاطبان به فرهنگ مکتوب کشور به شمار می‌رود. بخش اصلی کتابخوانان کشور نیز فرهنگ و دانش خود را از طریق کتاب کاغذی تأمین می‌کنند. با حمایت دولت و برگزاری جلسات مشترک و همکاری بانک مرکزی و وزارت صمت، با وجود تلاطم‌های موجود در بازار کاغذ، ۲۰ میلیون دلار ارز برای تأمین کاغذ مورد نیاز حوزه نشر و کتاب در شرایط جنگی اختصاص یافته که این اقدام نشانه‌ای از تداوم اولویت‌بخشی دولت به مسأله کاغذ و حمایت از فرهنگ مکتوب کشور است.»

ضرورت حمایت از سبد فرهنگی خانوار

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به بخش دیگری از نتایج نظرسنجی حوزه کتاب، درباره میزان خرید کتاب توسط مخاطبان، گفت: «بر اساس این پیمایش، میانگین خرید کتاب از ۱۱ جلد در سال گذشته به ۸.۶ جلد در سال جاری کاهش یافته است که این آمار ضرورت توجه بیشتر به وضعیت اقتصادی و فرهنگی خانواده‌ها را نشان می‌دهد و این شرایط نیازمند حمایت دولت از سبد فرهنگی خانوار است؛ هرچند از محدودیت‌ها و مضیقه‌های دولت نیز آگاه هستیم. در این نظرسنجی، ۱۲.۲ درصد از پاسخگویان اعلام کرده‌اند که عضو کتابخانه

هستند. نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با افتتاح ۶۰ کتابخانه، ۲۵ هزار مترمربع به فضای کتابخوانی کشور افزوده است. همچنین با افتتاح ۳۴ کتابخانه سیار، تعداد کتابخانه‌های سیار کشور به ۱۱۶ باب رسیده است. در حال حاضر ۳۰۰ پروژه کتابخانه‌ای در آستانه اتمام قرار دارد که با بهره‌برداری از آنها، ۳۰۰ هزار مترمربع به فضای کتابخوانی کشور اضافه خواهد شد.»

بخش پایانی سخنرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به ضرورت تقویت پیوند میان کتابخانه‌ها و مدارس برای افزایش دسترسی دانش‌آموزان به منابع مطالعاتی اختصاص یافت. به گفته صالحی، کتابخانه‌ها و مدارس می‌توانند دسترسی دانش‌آموزان به کتاب را افزایش دهند و این اتفاق به تربیت نسلی منتقد کمک خواهد کرد.

گذار از الگوی کتابخانه‌محور به الگوی جامعه‌محور

آزاده نظربلند، دبیرکل نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور در آیین ویژه روز «کتاب، کتابخوانی و کتابدار» و بهره‌برداری از ۳۴ خودرو کتابخانه سیار، با گرامیداشت یاد و نام رهبر شهید، گفت: «به‌حق ایشان را کتابخوان‌ترین رهبران جهان دانسته‌اند. انس عمیق و مستمر ایشان با کتاب، گستره مطالعاتشان در حوزه‌های گوناگونِ ادبیات، شعر، تاریخ و اندیشه و شناخت دقیقشان از آثار و نویسندگان، از وجوه برجسته شخصیت علمی و فرهنگی ایشان بود. برای ما در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، این نگاه حامل پیامی روشن و مسئولیتی ماندگار است: کتاب باید در متن زندگی جامعه حضور داشته باشد و کتابخوانی باید به بخشی از زیست فرهنگی مردم تبدیل شود.»

نظربلند با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در حوزه کتاب و کتابخوانی می‌تواند ارزشی اقتصادی و اجتماعی، فراتر از میزان سرمایه‌گذاری اولیه، ایجاد کند، گفت: «پس از کمتر از ۲۳ ماه مسئولیت در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، می‌خواهم از مسیری صحبت کنم که با هدف تبدیل این ظرفیت‌ها به فرصت‌هایی واقعی و اثرگذار در جامعه دنبال شده است. جهت‌گیری اصلی، گذار از الگوی «کتابخانه‌محور» به الگوی «جامعه‌محور» بوده است. در این رویکرد، کتابخانه علاوه بر آنکه مکانی برای نگهداری و امانت کتاب است، نهادی اجتماعی و فرهنگی است که باید متناسب با نیازهای جامعه حرکت کند، فرصت دسترسی به کتاب و خدمات کتابخانه‌ای را گسترش دهد، زمینه تعامل و یادگیری را فراهم آورد و در زندگی فرهنگی و اجتماعی مردم حضوری مؤثر داشته باشد. مبنای این تحول، توسعه عادلانه خدمات و توجه ویژه به مناطق کم‌برخوردار بوده است؛ چراکه دسترسی به کتاب، دانش و فرصت‌های یادگیری نباید تابع محل زندگی، وضعیت اقتصادی یا موقعیت اجتماعی افراد باشد. کتابخانه عمومی باید نهادی فراگیر و محله‌محور باشد که امکان بهره‌مندی از خدمات فرهنگی را برای همه فراهم می‌کند. یکی از جلوه‌های روشن این رویکرد، توسعه کتابخانه‌های عمومی سیار است که امروز شاهد بهره‌برداری از بزرگترین شبکه کتاب‌رسانی کشور بودیم.»

بیش از دو برابر شدن ظرفیت کتابخانه‌های سیار

نظربلند در ادامه با اشاره به فعالیت دو سال اخیر نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور گفت: «در دی ۱۴۰۳، نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور ۵۷ کتابخانه عمومی سیار در اختیار داشت. طی ۲۲ ماه گذشته، ۲۵ دستگاه به این ظرفیت افزوده شد و امروز با بهره‌برداری از ۳۴ کتابخانه سیار جدید، شمار این کتابخانه‌ها به ۱۱۶ دستگاه رسید؛ یعنی بیش از دو برابر شدن ظرفیت کتابخانه‌های سیار کشور و توسعه جمعیت تحت پوشش این خدمات از ۳ میلیون و ۴۵ هزار نفر به حدود ۱۰ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر و بهره‌مندی همه استان‌های کشور از خدمات کتابخانه عمومی سیار. برای درک ابعاد این تحول، توجه شما را به روند توسعه شبکه خدمات کتابخانه‌ای کشور جلب می‌کنم. سال گذشته، در همین مناسبت، نهاد ۴۲۲۹ نقطه خدمت کتابخانه‌ای در سراسر کشور داشت. این تعداد امروز به ۴۴۹۶ نقطه رسیده است و با استقرار کتابخانه‌های سیار جدید، شبکه خدمات کتابخانه‌ای کشور به ۴۷۷۵ نقطه خدمت گسترش خواهد یافت؛ رشدی حدود ۱۳ درصد نسبت به سال گذشته و ۲۲ درصد در دولت چهاردهم که در پرتو همراهی و حمایت دولت محقق شده است.»

نظربلند با اشاره به اینکه در کنار توسعه دسترسی، به کیفیت فضاهای کتابخانه‌ای نیز توجه شده است، افزود: «در ۲۲ ماه گذشته، ۷۰ کتابخانه جدید با زیربنایی بالغ بر ۲۵ هزار مترمربع به بهره‌برداری رسیده و ۶۳ کتابخانه با زیربنایی بالغ بر ۷۰ هزار مترمربع بازطراحی شده‌اند. البته تحول کتابخانه صرفاً به توسعه و بهسازی فضاها محدود نبوده است. همزمان، تقویت منابع کتابخانه‌ای و گسترش فعالیت‌های ترویجی، آموزشی و محتوایی دنبال شده است تا کتابخانه‌ها به محیط‌هایی زنده برای ترویج خواندن، گفت‌وگو، یادگیری، خلاقیت و مشارکت اجتماعی تبدیل شوند. برگزاری برنامه‌های فرهنگی و ادبی، نشست‌های کتابخوانی، فعالیت‌های مرتبط با کودکان و نوجوانان و برنامه‌های متناسب با گروه‌های مختلف مخاطب، بخشی از این رویکرد است. آنچه در این ۲۲ ماه انجام شده، مجموعه‌ای از اقدامات پراکنده و مقطعی نبوده است. تلاش شده مبانی تحولی پایدار در مأموریت و کارکرد کتابخانه‌های عمومی پی‌ریزی شود؛ تحولی که در آن، کتابخانه از یک مکان ثابت به خدمتی فراگیر، از یک مرکز امانت کتاب به کانون یادگیری و مشارکت اجتماعی و از نهادی متکی بر مراجعه مخاطب به نهادی پاسخگو به نیازهای جامعه تبدیل شود.»

نظربلند در بخش دیگری از سخنانش، با بیان اینکه تداوم و تعمیق این مسیر، به پشتیبانی و همراهی مجموعه دولت و سایر ارکان حاکمیت نیاز دارد و در این زمینه، سه موضوع از اهمیت ویژه برخوردار است، ادامه داد: «نخست، تأمین منابع مالی پایدار و متنوع برای نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، تا امکان برنامه‌ریزی بلندمدت، توسعه زیرساخت‌ها و توزیع متوازن خدمات فراهم شود. دوم، بهره‌گیری از ظرفیت مسئولیت اجتماعی دستگاه‌های اجرایی و بنگاه‌های اقتصادی و هدایت بخشی از این ظرفیت به توسعه، تجهیز و بهسازی کتابخانه‌های عمومی، بویژه در مناطق کم‌برخوردار. و سوم، تقویت حمایت‌های مادی و معنوی از کتابداران و نیروی انسانی نهاد؛ چراکه هیچ تحول پایداری بدون توجه به سرمایه انسانی آن محقق نخواهد شد. کتابداران، مهم‌ترین حلقه ارتباط کتابخانه با جامعه و پیشران اصلی تحقق این تحول هستند. همه ما باور داریم کتابخانه عمومی از مهم‌ترین نهادهایی است که می‌تواند پیوند نسل‌های امروز و آینده را با میراث فکری، تاریخی و تمدنی ایران و آموزه‌های فرهنگی و دینی حفظ و تقویت کند. جامعه‌ای که ریشه‌های تاریخی و تمدنی خود را می‌شناسد، از سرمایه فکری و فرهنگی خویش آگاه است و از قدرت تحلیل و تشخیص برخوردار است، در مواجهه با بحران‌ها و تهدیدها نیز ظرفیت بیشتری برای همبستگی، ایستادگی و بازسازی خواهد داشت. از این منظر، توسعه کتابخانه‌های عمومی صرفاً توسعه یک خدمت فرهنگی نیست؛ بلکه سرمایه‌گذاری برای تقویت بنیان‌های فرهنگی و اجتماعی و ارتقای تاب‌آوری ملی است.»

دبیرکل نهاد در پایان، با تأکید بر اینکه توسعه شبکه کتابخانه‌های سیار کشور و بهره‌برداری از ۳۴ خودروی جدید، حاصل تلاش مجموعه همکاران نهاد و کتابداران سراسر کشور و نیز حمایت دولت چهاردهم و وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده است، بیان کرد: «تأمین و تخصیص هزینه خرید خودروها با همراهی سازمان برنامه و بودجه کشور و مجلس شورای اسلامی، بویژه کمیسیون برنامه و بودجه و کمیسیون فرهنگی، و تأمین کتاب‌ها نیز با حمایت بنیاد برکت انجام شده است. از همه این مجموعه‌ها و همراهی‌های ارزشمند، صمیمانه سپاسگزارم و امیدوارم این همت جمعی مبارک ایران عزیز و مردم شریف، نجیب و سرافرازش باشد.»

برگزیدگان دومین دوره جایزه ملی «هم‌خوان»

همزمان با آیین روز «کتاب، کتابخوانی و کتابدار» و بهره‌برداری از ۳۴ خودرو کتابخانه عمومی سیار، برگزیدگان و شایستگان تقدیر دومین دوره رویداد ملی «هم‌خوان؛ جایزه کتابخانه عمومی ایران» با حضور رئیس جمهوری معرفی و تجلیل شدند. برگزیدگان و شایستگان تقدیر جایزه ملی هم‌خوان ۱۴۰۵ به این شرح بودند:

- جایزه ملی خدمات برون‌کتابخانه‌ای / کتابخانه عمومی قائم(عج) / فردوس، استان خراسان جنوبی
- جایزه ملی کتابخانه عمومی دوستدار خانواده / کتابخانه عمومی فرهنگیان / همدان، استان همدان
- جایزه ملی آموزش کاربران در کتابخانه عمومی / کتابخانه عمومی شهدای شاهدیه / یزد، استان یزد
- جایزه ملی خدمات کتابخانه عمومی برای سالمندان / کتابخانه عمومی امام علی(ع) / آذرشهر، استان آذربایجان‌شرقی
- جایزه ملی خدمات کتابخانه عمومی برای نوجوانان / کتابخانه عمومی شهید محمد اسلامی / شیراز، استان فارس
- جایزه ملی خدمات کتابخانه عمومی برای کودکان / پیشخان کودک و نوجوان شهروند / فسا، استان فارس
- جایزه ملی نوآوری در کتابخانه‌های عمومی / کتابخانه عمومی شهید ملا محمد ذبیحی / سروآباد، استان کردستان
- جایزه ملی خدمات کتابخانه عمومی برای گروه‌های خاص / کتابخانه عمومی مرکزی تبریز / استان آذربایجان‌شرقی
- جایزه ملی خدمات کتابخانه عمومی برای گروه‌های خاص / کتابخانه عمومی شهدای قزوین / استان قزوین
- جایزه ملی ویژه کتابخانه ارزش‌آفرین / کتابخانه عمومی مرکزی خرم‌آباد / استان لرستان
- جایزه ملی ترویج کتابخانه عمومی (گروه‌های مردمی و جهادی فعال در امر ترویج خواندن) / مؤسسه فرهنگی هنری جادوی رنگین کمان / تهران، استان تهران
- جایزه ملی ترویج خواندن (فعالان فضای مجازی و رسانه‌ها) / زهرا کوهکن / زاهدان، استان سیستان و بلوچستان
- جایزه ملی ترویج کتابخانه عمومی (خبرنگار فعال در معرفی کتابخانه‌های عمومی) / هانیه علی‌نژاد / تهران، استان تهران
- جایزه ملی ترویج کتابخانه عمومی (رسانه فعال در معرفی کتابخانه‌های عمومی) / رسانه ارمغان / بجنورد، استان خراسان شمالی
- جایزه ملی حامیان کتابخانه عمومی / مرتضی کرباسی / استان خراسان رضوی
- جایزه ملی کتابخوان شهید / خانواده شهیدان زینب و زهرا بهرامی / میناب، استان هرمزگان
- جایزه ملی خانواده کتابخوان / خانواده سجاد میرزاپور اربه‌لنگه / قم، استان قم
- دوستدار همیشگی کتابخانه‌های عمومی / کاظم قلم‌چی / تهران، استان تهران
- استاندار دوستدار کتابخانه‌های عمومی / مهدی زندیه‌وکیلی / اراک، استان مرکزی
- شهردار دوستدار کتابخانه‌های عمومی / محمدحسن اسدی / شیراز، استان فارس